

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**матеріали
науково-практичних конференцій
здобувачів вищої освіти
за результатами проходження
виробничих практик**

***«Сучасний стан і перспективи
вдосконалення практичної підготовки
здобувачів вищої освіти факультету обліку та фінансів»***

Випуск 15

Полтава – 2023

Сучасний стан і перспективи вдосконалення практичної підготовки здобувачів вищої освіти факультету обліку та фінансів: Збірник доповідей науково-практичних конференцій студентів за результатами проходження виробничих практик, випуск 15, 2023 р. Полтава : ПДАУ, 2023. 264 с.

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради факультету обліку та фінансів від 11 вересня 2023 р., протокол № 2.

Редакційна колегія:

Дорогань-Писаренко Людмила – декан факультету обліку та фінансів;

Безкровний Олександр – заступник декана факультету обліку та фінансів;

Лега Ольга – професор кафедри обліку і оподаткування;

Краснікова Оксана – доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування;

Антонюк Марина – доцент гуманітарних і соціальних дисциплін.

У збірнику подано матеріали досліджень, виголошених на науково-практичних конференціях студентів за результатами виробничих практик по спеціальностях факультету «Сучасний стан і перспективи вдосконалення практичної підготовки здобувачів вищої освіти факультету обліку та фінансів». У публікаціях висвітлено досвід практичної роботи суб'єктів підприємницької діяльності, зокрема аграрних підприємств, бюджетних закладів, фінансово-кредитних установ, банків, страхових компаній, бюро перекладів тощо залежно тематичної спрямованості та видів виробничих практик, які проходять здобувачів вищої освіти за освітньо-професійними програмами: облік і оподаткування, фінанси, банківська справа та страхування, германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів.

Проблеми залучення інвестицій в полтавській області.....	254
<i>Яшина Каріна</i> Оцінка складу, структури та динаміки активів банку.....	256
СЕКЦІЯ 3. ГЕРМАНСЬКІ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ (ПЕРЕКЛАД ВКЛЮЧНО), ПЕРША - АНГЛІЙСЬКА	
<i>Коваленко Вікторія</i> Виробнича практика: шлях до професійного зростання перекладача..	258
<i>Радченко Руслан</i> Повний письмовий переклад документів: види трансформацій, труднощі та шляхи їхнього подолання.....	261

Секція 3. Освітньо-професійна програма Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

Коваленко Вікторія, освітньо-професійна програма Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська спеціальності 035 «Філологія», СВО «Бакалавр»

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА: ШЛЯХ ДО ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ ПЕРЕКЛАДАЧА

Виробнича практика є важливою складовою підготовки студентів до майбутньої професійної діяльності, оскільки вона надає можливість познайомитися з реальними умовами роботи та використовувати теоретичні знання на практиці. Ця практика надає можливість отримати практичний досвід у реальному професійному середовищі, поглибити свої знання та навички, а також підготувати себе до майбутньої кар'єри в сфері перекладу.

Мету виробничої практики можна описати так: застосування студентами теоретичних знань, які вони отримали під час навчання, на практиці, а також перевірка своїх навичок перекладу на різноманітних текстах з різних галузей.

Завдання, які поставали перед нами під час практики:

1. Вдосконалення мовних навичок. Процес перекладу сприяє покращенню мовних компетенцій, таких як граматики, лексика, структура речення та стилістика. Під час роботи над різноманітними текстами студенти активно використовують мовні знання та розширюють свій словниковий запас.

2. Розвиток аналітичних навичок. Перекладач повинен ретельно розбиратися в тексті, розуміти його зміст та контекст, а потім здійснити переклад з однієї мови на іншу. Цей процес розвиває аналітичне мислення та здатність виокремлювати ключову інформацію.

3. Спілкування з наставниками. Під час виробничої практики студенти мають можливість спілкуватися з досвідченими перекладачами-наставниками. Це дозволяє отримати конструктивний зворотний зв'язок щодо своєї роботи, дізнатися про особливості професійної практики та вдосконалити свої навички.

4. Ознайомлення з реальними завданнями. Виробнича практика дозволяє студентам познайомитися з різними видами перекладів, такими як технічний, медичний, науковий, літературний переклад тощо. Це допомагає визначити свої сильні сторони та вибрати напрямок для подальшої роботи.

5. Впровадження новітніх технологій. Сфера перекладу активно використовує різноманітні перекладацькі та локалізаційні інструменти. Під час практики студенти можуть ознайомитися з цими інструментами та навчитися їх використовувати для більш ефективного виконання завдань.

Одиниці перекладу. Контекст. Перекладацька еквівалентність.

Повний письмовий переклад - це процес перетворення тексту з однієї мови на іншу, зберігаючи значення, інтенцію і структуру оригінального тексту. Цей переклад може включати в себе різні лексичні, граматичні та стилістичні прийоми для досягнення максимальної перекладацької еквівалентності [1, с 60].

Саме цим видом перекладалася така важлива ділова документація, як паспорт, атестат та свідоцтва, адже ціллю перекладу було отримання ідентичного тексту іншою мовою.

Одиниці перекладу

Одиниця перекладу - найменша смислова мовна одиниця вихідного тексту, яка має відповідник у тексті перекладу. [2, с 236]

Професор Бархударов зазначав, що наявна проблема виділення «одиниці перекладу» є однією з найскладніших в теорії перекладу, тому встановлює одиницю перекладу як якийсь фрагмент вихідного тексту: «Під одиницею перекладу ми маємо на увазі таку одиницю в початковому тексті, якою можна підшукати відповідність в тексті перекладу, але складові частини якої окремо не мають відповідностей в тексті перекладу. [2, с 175]

У якості одиниці перекладу можуть виступати одиниці будь-якого мовного рівня. Переклад може здійснюватися на рівні фонем або графем, морфем, слів, словосполучень, речень або тексту.

Під виробничої практики вихідні тексти перекладалися переважно на рівні графем та слів:

Kovalenko – Коваленко (транслітерація – на рівні графем);

Birth certificate – Свідоцтво про народження (на рівні слів).

Контекст

Під контекстом прийнято розуміти мовне оточення, в якому вживається та чи інша лінгвістична одиниця. Так, контекстом слова є сукупність слів, граматичних форм і конструкцій, в оточенні яких зустрічається дане слово. Саме контекст спроможний допомогти перекладачеві виявити ті рамкові конструкції, семантичні «згустки», яких бракує в окремо взятому реченні. Найбільш істотну роль контекст відіграє у вирішенні багатозначності лінгвістичних одиниць. Крім випадків навмисної або випадкової (ненавмисної) двозначності, контекст служить тим засобом, який ніби «знімає» у тій чи іншій багатозначною одиниці всі її значення, крім одного. Тим самим контекст надає тій чи іншій одиниці мови однозначність і робить можливим вибір одного з декількох потенційно існуючих еквівалентів даної одиниці в ПЯ. [1, с 46]

У процесі перекладу для вирішення багатозначності і визначення вибору еквівалента іноді досить обліку синтаксичного контексту тієї чи іншої одиниці, зокрема, слова. Так, сполука High school diploma, де High означає «високий» на позначення довжини предмету, буде перекладатися як «атестат старшої школи», де High вжито у значенні рівня здобуваної освіти.

Перекладацька еквівалентність

Під еквівалентністю, у теорії перекладу слід розуміти збереження відносної рівності змістовної, змістової, семантичної, стилістичної і функціонально – комунікативної інформації, що міститься в оригіналі і перекладі. Еквівалентність оригіналу і перекладу – це насамперед спільність розуміння інформації, що міститься в тексті, включаючи й ту, що впливає не тільки на розум, але і на почуття реципієнта. [3, с. 11]

За В.Н. Комісаровим, розрізняють 5 рівнів еквівалентності: 1) ціль комунікації; 2) опис ситуації; 3) спосіб опису ситуації; 4) структуру висловлення; 5)

лексико-семантичну відповідність. При виконанні повного письмового перекладу використовувався лише 5 рівень. В ньому еквівалентність досягнуто через максимальний ступінь близькості змісту оригінального та перекладного текстів [3, с. 56]. Наприклад:

Place of registration Civil Registration Department of the Kyiv District Department of Justice in Poltava – Місце реєстрації Відділ державної реєстрації актів цивільного стану Київського районного управління юстиції у м. Полтава.

Лексичні, граматичні та стилістичні прийоми перекладу. Трансформації при виконанні перекладу.

Перекладацькі трансформації – це прийоми перекладу, які використовують при умові повної відсутності словникової відповідності структури або неможливості її використання через особливості контексту [4, с. 157].

Лексичні трансформації описують змістовний і формальний зв'язок між словами і словосполученнями в оригіналі і перекладі. Їх використовують, коли в вихідному тексті зустрічається нестандартна мовна одиниця на рівні слова: а) власна назва, відсутня в мові перекладу; б) термін; в) слова, які означають предмети, явища та поняття, відсутні в культурі перекладу. Найбільш поширеними прийомами перекладу нестандартних лексичних елементів є: транслітерація/транскрипція, калькування, семантична модифікація, опис, коментар, змішаний (паралельний) переклад. [4, с 165]

Приєм транскрипції передбачає, що при транслітерації відтворюється графічна форма слова оригіналу (Полтава – Poltava; Чаленко – Chalenko). Цей прийом широко застосовується під час перекладу власних імен, географічних назв, назв компаній, видавництва і багатьох термінів. У свою чергу, прийом калькування означає переклад складових елементів слова або словосполучення і їх об'єднання в одне ціле слово (місце народження – Birthplace).

До найбільш розповсюджених граматичних прийомів належать: граматичні та функціональні заміни, граматичні трансформації, антонімічний та нульовий переклади, додавання, приєднання та інші. Граматичні трансформації поділяються на синтаксичне уподібнення або дослівний переклад, граматичні заміни, які включають у себе заміни форм слова, частин мови, об'єднання речень. Їх використовують, коли об'єктом перекладу виступає така граматична структура, яка не є характерною для мови перекладу. Дослівний переклад означає повне збереження синтаксичної структури мови оригіналу в перекладі (Passport of the citizen of Ukraine – паспорт громадянина України). Стилiстичні трансформації – це такий вид міжмовної заміни, при якій відбувається зміщення стилістичних акцентів через нейтралізацію або актуалізацію конотативних відтінків значення, а також через адаптацію мови перекладу до стилістичних норм. До стилістичних трансформацій належать експресивація, логізація, модернізація та архаїзація. [4, с 167]

Під час перекладу було використано прийом логізації. Під нею мається на увазі такий спосіб перекладу, під час якого переклад відбувається шляхом заміни емоційно-експресивної одиниці мови оригіналу стилістично нейтральним її відповідником у мові перекладу [5, с. 32]. Така стилістична трансформація пос-

лаблює естетичну функцію лексичної одиниці мови оригіналу (reasonable note – обґрунтований запис, honour – відзнака).

Під час перекладацької практики була надана можливість засвоєння нової термінології, взятої з різних галузей, та опрацювання документації різних стилів, а саме: наукового (дослідження), юридичного (контракти, угоди), журналістський (статті). Було вдосконалено розуміння граматики, лексики та синтаксису мови, а також значно розширено свій словниковий склад мови. Під час роботи над перекладами розвивалися аналітичні здібності: розбиралися складні тексти на компоненти та проводився їх аналіз. Також досліджувалися певні культурні особливості обох мовних середовищ для того, щоб краще розуміти і передавати субтексти та нюанси в перекладі.

Список використаних джерел

1. Бровкіна О. В Вступ до перекладознавства : конспект лекцій/ Суми : Сумський державний університет, 2016. – 117 с.
2. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства : навч. посіб. Вінниця : Нова Книга, 2008. 512 с.
3. Балахтар В.В., Балахтар К.С. Адекватність та еквівалентність перекладу. URL: <http://www.confcontact.com/20110531/fk-balahtar.htm>.
4. Комісарів С. Н. Сучасне перекладознавство: навчальний посібник. 2002. 424 с.
5. Коптілов В.В. Теорія і практика перекладу. К. : Вища школа, 1982. 263 с.

Радченко Руслан, освітньо-професійна програма Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська спеціальності 035 «Філологія», СВО «Бакалавр»

ПОВНИЙ ПИСЬМОВИЙ ПЕРЕКЛАД ДОКУМЕНТІВ: ВИДИ ТРАНСФОРМАЦІЙ, ТРУДНОЩІ ТА ШЛЯХИ ЇХНЬОГО ПОДОЛАННЯ

Виробнича практика з письмового перекладу має на меті вдосконалення та укріплення теоретичних знань, а також розвиток професійних навичок і вмінь у здобувачів вищої освіти. Це надає студентам можливість практично застосовувати теоретичні знання, які вони здобули протягом попередніх етапів навчання. Це сприяє узгодженому поєднанню теоретичних засад та практичних навичок, що є важливим для досягнення високої якості перекладу. Основним завданням цієї практики є підготовка студентів до виконання письмових перекладів, надання їм можливості вдосконалити свої вміння у цій сфері. Виробнича практика має на меті викликати у студентів бажання систематично поглиблювати свої знання та творчо використовувати їх на практиці. Важливою складовою цього процесу є засвоєння студентами основних принципів письмового перекладу, а також здатність адаптувати набуті знання для виконання завдань у майбутній професійній діяльності. Крім цього, проведення практики має сприяти формуванню у студентів постійної потреби у самовдосконаленні.

Згідно з програмою практики однією з обов'язкових індивідуальних задач був повний письмовий переклад документів, зокрема частини наскрізної про-